

Report of Chief Executive

Subject: Annual Audit Summary 2023

The Auditor General for Wales' Annual Audit summary shows the work completed since the last Annual Audit Summary, which was issued in February 2023. The audit summary forms part of the Auditor General for Wales' duties. The document is attached for Members' information.

Recommendation

Members are asked to NOTE the Annual Audit Summary 2023.

Background Documents

None

(For further information, please contact Tegryn Jones)

Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro

Crynodeb Archwilio Blynyddol 2023

Dyma ein crynodeb archwilio ar gyfer Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro. Mae'n dangos y gwaith a gwblhawyd ers y Crynodeb Archwilio Blynyddol diwethaf, a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2023. Mae ein crynodeb archwilio yn rhan o ddyletswyddau Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Ceir rhagor o wybodaeth am y dyletswyddau hyn ar ein [gwefan](#).

Awdurdod y Parc Cenedlaethol:

Rhai o'r gwasanaethau y mae'r Awdurdodyn eu darparu

Swyddogaeth yr Awdurdod

Dibenion a dyletswydd yr Awdurdod yw sail yr holl waith a wneir gan yr Awdurdod a dyma fan cychwyn y cynlluniau a'r strategaethau y mae'n eu datblygu. Mae'r rhain wedi'u nodi yn Neddf yr Amgylchedd 1995 ac maent fel a ganlyn:

Dibenion Statudol – gwarchod a gwella harddwch naturiol, bywyd gwylt a threftadaeth ddiwylliannol y Parc Cenedlaethol; a hyrwyddo cyfleoedd i'r cyhoedd fwynhau a deall rhinweddau arbennig y Parc Cenedlaethol.

Dyletswydd Statudol – i feithrin lles economaidd a chymdeithasol cymunedau sy'n byw o fewn y Parc Cenedlaethol.

Ffeithiau allweddol

Mae'r Awdurdod yn cynnwys 18 o aelodau sy'n cynrychioli'r canlynol:

- Penodeion Llywodraeth Cymru – 6
- Cyngor Sir Penfro – 12

Gwariodd yr Awdurdod £10.03 miliwn ar ddarparu gwasanaethau yn ystod 2022-23, o'i gymharu â £9.20 miliwn ar gyfer 2021-22.

Ffeithiau allweddol

Ar gyfer 2022-23, cynhyrchodd yr Awdurdod £4.3 miliwn o incwm yn gysylltiedig â gwasanaethau, sef 47.2% o gyfanswm ei gyllid cyffredinol. Ar gyfer 2021-22, y symiau cyfatebol oedd £3.7 miliwn a 41.5% yn y drefn honno.

Ar 31 Mawrth 2023, roedd gan yr Awdurdod £6.8 miliwn o gronfeydd ariannol y gellir ei ddefnyddio o'i gymharu â £6.5 miliwn ar 31 Mawrth 2022. Mae hyn gyfystyr â 67.8% o gyfanswm gwariant blynyddol yr Awdurdod ar wasanaethau, sy'n ostyngiad o 71.6% ar 31 Mawrth 2022.

Gan ystyried incwm sy'n gysylltiedig â gwasanaethau, ar 31 Mawrth 2023 mae'r cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio o £6.8 miliwn yn cynrychioli 117.6% o gost net gwasanaethau'r Awdurdod, i lawr o 120.0% ar 31 Mawrth 2022.

Dyletswyddau'r Archwilydd Cyffredinol

Gwnaethom gwblhau gwaith yn ystod 2022-23 i gyflawni'r dyletswyddau canlynol

- Archwilio'r Cyfrifon**

Bob blwyddyn mae'r Archwilydd Cyffredinol yn archwilio datganiadau ariannol yr Awdurdod i wneud yn siŵr bod arian cyhoeddus yn cael ei gyfrif yn iawn.
- Gwerth am arian**

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn edrych a yw'r Awdurdod wedi cyflwyno trefniadau i gael gwerth am arian am yr adnoddau mae'n eu defnyddio, ac mae'n rhaid iddo fod yn fodlon ei fod wedi gwneud hyn.
- Egwyddor datblygu cynaliadwy**

Mae angen i gyrff cyhoeddus gydymffurfio â'r ddyletswydd datblygu cynaliadwy wrth bennu eu hamcanion llesiant a chymryd camau i'w cyflawni. Rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol asesu i ba raddau y maent yn gwneud hyn.

Yr hyn a ganfuom

Archwilio Cyfrifon Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro 2022-23

Bob blwyddyn rydym yn archwilio datganiadau ariannol yr Awdurdod.

Ar gyfer 2022-23:

- cyflwynwyd y datganiadau drafft i'w harchwilio ar 19 Mehefin 2023. Roedd hyn cyn y dyddiad cau, sef, 31 Gorffennaf 2023 a bennwyd gan Lywodraeth Cymru.

- roedd ansawdd y datganiadau drafft a gyflwynwyd i'w harchwilio yn rhesymol – gwnaethom nodi lefel o wallau oedd yn fwy na'r arfer o'i gymharu â blynyddoedd blaenorol.
- rhoddodd yr Archwilydd Cyffredinol farn wir a theg ddiamedd ar ddatganiadau ariannol yr Awdurdod ar 17 Tachwedd, yn unol â'r terfyn amser y cytunwyd arno gyda Llywodraeth Cymru, sef, 30 Tachwedd 2023. Cyflawnwyd yr archwiliad yn hwyrach na mewn blynyddoedd blaenorol, yn bennaf oherwydd effaith gofynion safonau archwilio newydd. Trafodwyd y rhain yn ein cynllun archwilio a ystyriwyd gan y Pwyllgor Archwilio ar 17 Mai 2023 a 12 Gorffennaf 2023.
- paratowyd Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac Adroddiad Naratif yr Awdurdod yn unol â Chod CIPFA a chanllawiau perthnasol. Roeddent hefyd yn gyson â'r datganiadau ariannol a baratowyd gan yr Awdurdod ac ein gwybodaeth am yr Awdurdod.
- gwnaed nifer o newidiadau i ddatganiadau ariannol yr Awdurdod yn deillio o'n gwaith archwilio, ac adroddwyd ar y rhain i'r Pwyllgor Archwilio yn ein Hadroddiad Archwilio ar Ddatganiadau Ariannol ym mis Tachwedd 2023.
- cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol y dystysgrif a oedd yn cadarnhau bod yr archwiliad o'r cyfrifon ar gyfer 2022-23 wedi'i gwblhau.

Prosiectau archwilio perfformiad lleol a chenedlaethol

- Cynhaliodd Archwilio Cymru adolygiad o ran perfformiad ar arallgyfeirio incwm ar draws Awdurdodau Parc Cenedlaethol Cymru. Mae'r [adroddiad lleol](#) a'r [adroddiad cenedlaethol](#) ar gyfer Arfordir Penfro ar ein gwefan. Yn gyffredinol, canfuom fod yr Awdurdod yn cryfhau ei allu i ddilyn ffrydiau incwm newydd ond nad yw wedi cytuno ar egwyddorion i bennu lefel eu huchelgais.
- Mae adolygiad cenedlaethol ar effeithiolrwydd llywodraethu Awdurdodau Parciau Cenedlaethol yn dal i fynd rhagddo.

Gwaith a gynlluniwyd ar gyfer 2023-24

Buom hefyd yn edrych ar yr heriau a'r cyfleoedd allweddol sy'n wynebu'r Awdurdod. Gallai'r rhain gael effaith ar allu'r Awdurdod i gyflawni ei rwymedigaethau cyfreithiol mewn perthynas â'r egwyddor datblygu cynaliadwy a defnyddio ei adnoddau.

Mae ein gwaith arfaethedig ar gyfer 2023-24 yn cynnwys:

- hyrwyddo cydraddoldeb ac amrywiaeth mynediad. Cyhoeddwyd briff y Prosiect ym mis Hydref 2023 ac mae'r cam casglu tystiolaeth wedi dechrau.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn annibynnol ar y llywodraeth, ac fe'i penodwyd gan Ei Mawrhydi'r Frenhines. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn gwneud ei waith gan ddefnyddio staff ac adnoddau eraill a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n fwrdd statudol a sefydlwyd at y diben hwnnw ac i fonitro a chynghori'r Archwilydd Cyffredinol. Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn cael ei dwyn i gyfrif gan y Senedd.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn archwilio cyrff llywodraeth leol yng Nghymru, gan gynnwys awdurdodau unedol, yr heddlu, awdurdodau tân ac achub, parciau cenedlaethol a chynghorau cymuned. Mae hefyd yn cynnal gwerth llywodraeth leol am astudiaethau arian, yn asesu cydymffurfiaeth â gweddill gofynion Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 a chaiff gynnal arolygiadau arbennig o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Y tu hwnt i lywodraeth leol, yr Archwilydd Cyffredinol yw archwilydd allanol Llywodraeth Cymru a'i chyrrff cyhoeddus noddedig a cysylltiedig, Comisiwn y Senedd a chyrrff y Gwasanaeth Iechyd Gwladol yng Nghymru.

Archwilio Cymru yw'r enw cyfunol anstatudol ar Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân, pob un â'u swyddogaethau cyfreithiol eu hunain fel y disgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn y Gymraeg ac yn y Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.